

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci

Martiny Sosnové

Vliv romské etnicity na sociální vyloučení v kontextu terénní sociální práce

Formální stránka práce

Práce je jasně členěna a logicky uspořádána. Citace odpovídají normám. Počet titulů uváděné literatury odpovídá požadavkům na bakalářskou práci. Počet stran mírně překračuje normu.

Jazyková stránka práce

Autorka se vyjadřuje srozumitelně. Užívá odborný styl. Na str. 15 nahoře ve slově „mylný“ se vyskytuje pravopisná chyba. V práci se vyskytuje několik neobratných vyjádření.

Obsahová stránka práce

Autorka se v práci zabývá základní otázkou, zda sociální vyloučení značné části romské populace může být ovlivněno jejich „romstvím“, tedy vlastnostmi nositelů romské kultury a nebo zda je způsobeno tím, že se romské etnikum nachází dlouhodobě v nepříznivé sociální izolaci. V praktické části pak autorka zjišťuje u sociálních pracovníků, jak si tento vztah uvědomují.

Autorka se v teoretické části podrobně zabývá sociálním vyloučením. Zde prokazuje velmi dobrý přehled. Uvádí různé teoretické přístupy, definice a ukazuje v čem sociální vyloučení spočívá a v jakých oblastech života se projevuje. Autorka také uvádí důvody proč jsou sociálním vyloučením v masivní míře zasaženi právě Romové. Dále se zabývá vztahem mezi etnicitou a sociálním vyloučením. Uvádí, že je důležité pohlížet na etnicitu racionálním způsobem: to znamená, že je důležité vnímat význam etnicity ve vztahu ke konkrétnímu jedinci. Je třeba si uvědomovat, že důvodem sociálního vyloučení nemusí být etnicita, ale sociální podmínky, ve kterých jedinec žije a je vychováván. Autorka správně hovoří o konceptu kultury chudoby, který umožňuje vidět, že jednání obyvatel sociálně vyloučených lokalit není součástí jejich etnicity, nýbrž se jedná z velké části o vzorce jednání a myšlení, které se ustanovily druhotně jako adaptační mechanismy na podmínky života ve vyloučené lokalitě. Dále autorka probírá vztah mezi asimilací a integrací a rozebírá specifika Romů, kteří se v nepříznivé sociální situaci nacházejí. Velmi dobře se autorka zabývá problematikou sociálního fungování a podmínkami sociálního vzestupu. Jako nástroj pomoci těmto procesům vidí sociální aktivizační služby, které rozebírá a zasazuje do kontextu sociální práce.

V praktické části práce se zabývá otázkou, jak terénní sociální pracovníci vnímají problematiku sociálního vyloučení ve vztahu k příslušníkům romského etnika. Cílem výzkumné sondy je zjistit, zda je v současné sociální práci prostor a zájem o odhalování a vysvětlování vlivu etnické příslušnosti na sociální vzestup romských klientů. Autorka stanovuje hypotézy a formuluje výzkumné otázky. Seznamuje nás s metodikou výzkumné sondy a jejím průběhem. Výsledky interpretuje. Dochází k závěru, že zkoumání etnických specifik není pro sociální pracovníky stěžejním tématem. Pracovníci

poskytují klientů sociální služby, které jsou založeny na individuálním plánování a dosahování osobních cílů. Některá etnická specifika se sice u klientů často projevují (nedostatek aspirací, neschopnost plánování, zadlužování, malý zájem o vzdělání, nevraživost mezi sousedskými rodinami a potřeba nákladných křtin a pohřbů). Polovina respondentů však odpověděla, že etnické hledisko svých klientů se jim nejeví jako důležité. Na dosahování stanovených cílů spolupráce nemá vliv. Někteří z nich svou sociální intervenci nijak nepřizpůsobují.

Těmito zjištěními a jejich interpretací a diskusí splnila autorka cíl své práce.

Navrhuji známku velmi dobře.

V Praze 29.8.2014

Mgr. Pavel Kuchař Ph.D.